

REGISSEUR GUY WEIZMAN OVER *BEFORE/AFTER*

IK BEN IN WEZEN EEN HIPPIE

In maart gaat de nieuwste NITE*-productie onder regie van Guy Weizman in première: *Before/After*. De voorstelling is gebaseerd op het stuk *Vorher/Nachher* van de Duitse toneelschrijver Roland Schimmelpfennig en gaat over het kleine, het gewone, het alledaagse. Maar zoals we van Weizman gewend zijn, zullen zijn adaptatie en het podiumbeeld wederom geenszins klein, gewoon en alledaags zijn. ➤

► In de theaterwereld geldt de ongeschreven regel: een voorstelling gaat door als er minimaal zoveel kaartjes zijn verkocht als er spelers op het podium staan, plus één. In *Before/After* staan er maar liefst veertig mensen op het toneel. Met het oog op die regel is dat wel een beetje 'pushing the limits', hè?

"Haha, ja. Maar onze vorige grote interdisciplinaire voorstelling *Brave New World 2.0* trok in het hele land volle zalen, daar gaan we nu ook gewoon weer voor. Maar ik ben eigenlijk nooit zo bezig met publieksaantallen. Ik begin een voorstelling uiteraard altijd vanuit de overtuiging dat het interessant is voor heel veel mensen, maar tijdens het maakproces laat ik dat los. Dan ben ik als kunstenaar bezig met een reis, op basis van een supernaïef idealistisch plan. Het is zelfs meer dan een kunstwerk; ik ga de wereld veranderen, ik wil het leven van mensen veranderen. Een voorstelling maken is als het beklimmen van een hoge berg; je weet dat het je veel energie gaat kosten, maar op de top van die berg ligt altijd een mooie, glimmende, trofee, in welke vorm dan ook."

Before/After is een voorstelling over 'het gewone leven'. Wat is jouw fascinatie met het alledaagse?

"We zijn er heel erg aan gewend dat films of toneelvoorstellingen over iets episch en groots moeten gaan. Maar ons dagelijkse leven gaat meestal meer over buikpijn, of hoofdpijn, of over ruzie met je buurman. De kleine dingen van je kleine leven. Aan het begin, op de basisschool, dan moet je nog met iedereen. Naarmate je ouder wordt, creëer je steeds meer je eigen bubbel, met je eigen voorkeuren en gelijkgestemden. We kunnen Facebook de schuld geven, maar dat zit gewoon in de mens. Je leven, je bestaan, je eigen drama, het speelt zich allemaal af in die kleine bubbel.

In *Before/After* verbeelden we het bestaan van een eenzame vrouw van boven de 70, door letterlijk in te zoomen op de elementaire deeltjes waaruit ze is opgebouwd. De vrouw, gespeeld door de geweldige Bien de Moor, staat in een badkamer. Haar lichaam is een hotel van herinneringen. Achter haar, op het toneel, gaan we naar binnen. We zien haar leven, wat ze heeft meegemaakt, in tekst, dans, muziek – door Asko|Schönberg en Slagwerk Den Haag – en beeld; er wordt live gefilmd. Er zijn ongelofelijk veel spelers op het toneel om haar lichaam te 'bouwen': haar cellen, haar bloedsomloop, haar hersenen, en wat daarin ligt opgeslagen aan herinneringen – sommige realistisch, andere meer abstract en zelfs absurdistisch."

Je hoofdpersoon is dus een oudere vrouw. En ze is alleen, zoals heel veel vrouwen in Nederland van 70-plus. Hoort het bij deze tijd? Is het een epidemie?

"Er is veel eenzaamheid onder ouderen. En vaak zijn het vrouwen die alleen achterblijven, omdat ze gemiddeld ouder worden. Als ik kijk naar mijn moeder, en naar mijn buurvrouw... weet je, we zijn fucking dom. We zijn blind voor het feit dat ouder worden een trein is die doordert en over dertig, veertig jaar zijn we ineens totaal verrast dat ons hetzelfde overkomt als wat onze ouders is overkomen.

Ik denk dat het anders kan. Ik ben in wezen een hippie; ik geloof in communes, in delen, in samen, in verantwoordelijkheid nemen voor elkaar. En dan heb ik het niet over socialisme en kapitalisme, maar veel eenvoudiger, over onze manier van leven en wonen en onze gezinsstructuren. Ik weet trouwens niet of ik de ballen heb om het te veranderen. Ik vind het ook eng. Durf ik mijn prachtige bestaan met Roni uit te breiden, met meer mensen, om het naar een nieuw niveau van samenzijn te tillen? Ik weet het niet. Maar als we het niet doen, zit Roni over dertig jaar misschien alleen, omdat ik dood ben. En wat dan? Moet onze zoon dan voor haar zorgen? *What's the game plan?*"

Eenzaamheid is vaak een thema in je voorstellingen, volgens mij?

"Je kunt zelfs wel zeggen dat eenzaamheid het belangrijkste thema is in mijn werk. Deze voorstelling gaat over de praktische eenzaamheid van het niet meer meedoen in de samenleving, van het afgeschreven zijn, niet meer nuttig zijn. Onze cultuur draait om jong, snel, sexy en door! Dus wat ga je dan doen, als je aan het eind van je werkende leven wordt bedankt, een horloge krijgt en naar huis wordt gestuurd? Als je nog twintig jaar in een 'wachtkamer' moet doorbrengen? En als het tegenzit met een haperend lijf. Het klinkt vaak heel goed: 'Na mijn pensioen ga ik mooie reizen maken,' maar hoe leuk is dat eigenlijk wanneer je prostaatanker hebt of er de hele dag aan moet denken dat je op tijd je suikermedicijnen neemt?"

Is het typisch Nederlands, hoe wij onze samenleving inrichten?

"Eenzaamheid onder ouderen is een wereldwijd probleem. Maar in het westen is het wel extremer. In Rusland bijvoorbeeld leven vaak drie generaties in een huis, oma houdt zich bezig met de kinderen, terwijl moeder aan het werk is. Heel mooi vind ik dat."

Maar jouw moeder woont niet bij je in huis.

"Nee, dat klopt."

Geef je oplossingen in de voorstelling? Of laat je alleen zien?

"Ik geef geen oplossingen, maar ik hoop wel zoals altijd een discussie te starten. Iedereen heeft ouders, grootouders, of kent andere oude mensen en heeft zichzelf weleens de vraag gesteld: wat gaat er met mij gebeuren als ik daar ben? Ik hoop dat de mensen na de voorstelling even hun moeder gaan bellen. Of hun oma. Of dat ze hun eenzame buurman of buurvrouw met andere ogen gaan bekijken."

Nog even wat anders. Je bent sinds 2017 artistiek leider van het Noord Nederlands Toneel, maar je bent al veel langer aan het werk in Groningen, met Club Guy & Roni. Heeft deze omgeving je op de een of andere manier gekleurd?

"Niet alleen gekleurd, Groningen heeft me echt gevormd! Ik heb mijn carrière volgens de boekjes gedaan. Ik ben begonnen bij misschien wel het beste dansgezelschap ter wereld, het Batsheva in Tel Aviv. Daarna ben ik naar Berlijn gegaan en vervolgens naar Barcelona, ik heb in Brussel gewerkt met Wim Vandekeybus en Rosas, daarna in de *melting pot* van Amsterdam, en toen kwam ik in Groningen... ik kan het niet goed uitleggen, dat zal me waarschijnlijk nooit lukken, maar het was in de eerste zomer hier, ik zat met Itzik (Galili, red.) in een superlelijke ijssalon, waar je 's avonds pizza kon bestellen, en ik dacht: My God, ik vind het hier echt leuk. Voor het eerst sinds ik weg was van mijn familie en vrienden in Tel Aviv had ik echt het gevoel: ja, hier kan ik het wel. Ik ben niet meer weggegaan. Het heeft vooral met de mentaliteit van de mensen te maken, de eigenwijsheid, de no-bullshitpolicy, de directheid en de ongelofelijke openheid. Ik weet dat we het tegenwoordig fantastisch vinden om de Nederlandse cultuur te *bashen*, maar het is wel echt een toffe cultuur. Als het hier vijf graden warmer was, was er geen betere plek op aarde. Ik zeg niet dat ik altijd in Groningen blijf, want dat weet ik niet, maar het is wel een heel inspirerende plek. De gesprekken die ik hier met mensen voer: meteen door de bullshit heen en boem, naar de inhoud." ✖

NITE
BEFORE/AFTER

TRY-OUT DO 12 EN VR 13 MAART,
20.15 UUR

PREMIÈRE ZA 14 MAART, 20.15 UUR

DO 26 T/M ZA 28 MAART, 20.15 UUR

DO 14 T/M ZA 16 MEI, 20.15 UUR

SPOT/STADSSCHOUWBURG

*NITE staat voor Nationaal Interdisciplinair Theater Ensemble. De beweging NITE is een initiatief van Noord Nederlands Toneel + Club Guy & Roni + Asko|Schönberg + Slagwerk Den Haag, samen maken zij interdisciplinaire voorstellingen.

Een eerdere versie van dit interview is verschenen in het magazine van schouwburg De Lawei, Drachten.